T005 A HÀM V 99-2-Kinh 39 Chủng Tử-Phong Trệ-Ngũ Chuyển

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 39. CHUÛNG TÖÛ1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù naêm loaïi haït gioáng. Naêm loaïi ñoù laø gì? Ñoù laø, haït gioáng töø reã, haït gioáng töø thaân, haït gioáng töø ñoát2, haït gioáng töï ruïng, haït gioáng töø quaû. Naêm loaïi haït gioáng naøy tuy khoâng bò giaùn ñoaïn, khoâng bò hö hoaïi, khoâng bò muïc thoái, khoâng bò truùng gioù3, vöøa chín, chaéc haït, coù ñaát, nhöng neáu khoâng coù nöôùc4, thì nhöõng loaïi haït gioáng ñoù khoâng theå sanh tröôûng lôùn maïnh ñöôïc. Neáu nhöõng haït gioáng môùi vöøa chín tôùi, chaéc haït naøy, tuy khoâng bò giaùn ñoaïn, khoâng bò hö hoaïi, khoâng bò muïc thoái, khoâng bò truùng gioù, coù nöôùc, nhöng neáu khoâng coù ñaát, thì chuùng cuõng khoâng sanh tröôûng lôùn maïnh ñöôïc. Neáu nhöõng haït gioáng môùi vöøa chín tôùi, chaéc haït naøy, maø khoâng bò giaùn ñoaïn, khoâng bò hö hoaïi, khoâng bò muïc thoái, khoâng bò truùng gioù, coù nöôùc, coù ñaát ñaày ñuû, thì nhöõng haït gioáng naøy seõ sanh tröôûng lôùn maïnh. “Tyø-kheo, naêm loaïi haït gioáng naøy ñöôïc ví cho caùc thoï aám cuøng hieän höõu vôùi thöùc. Ñaát ñöôïc ví cho boán thöùc truï5. Nöôùc ñöôïc ví cho hyû tham6. Boán thuû7 vin baùm nôi thöùc maø truï. Boán laø nhöõng gì? Thöùc truï ôû trong saéc, vin baùm saéc, hyû tham ñöôïc öôùt nhuaàn, sanh tröôûng lôùn maïnh. Cuõng vaäy, thöùc truï trong thoï, töôûng vaø haønh, vin baùm thoï, töôûng, haønh, hyû tham ñöôïc öôùt nhuaàn, sanh tröôûng lôùn maïnh.

1. Paøli, S. 22. 54. Bìja. 2. Naêm loaïi gioáng theo Paøli: muølabìja, töø reã; khandhabìja, töø thaân, aggabìja, töø caønh, hay ngoïn, phalubìja, töø ñoát; bìjabìja, töø haït gioáng. 3. Paøli: avaøtaøpahataøni, khoâng bò laøm hö bôûi gioù, noùng. 4. Baûn Paøli: pathavì ca naøssa aøpo ca naøssa, khoâng coù ñòa giôùi vaø khoâng coù thuûy giôùi. 5. Töù thöùc truï Paøli: catassa vióóaøæhitiyo, boán ñieåm laäp cöôùc, boán sôû y cuûa thöùc. 6. Hyû tham Paøli: nandiraøga. 7. Töù thuû Paøli; cattaøri upaødaøni: kaømuøpaødaønaö, diæhuøpaødaønaö, sìlabbatuøpaødaønaö, attavaøduøpadaønaö, duïc thuû, kieán thuû, giôùi caám thuû, ngaõ ngöõ thuû. Xem D. 33. Saígìti.

“Tyø-kheo, thöùc ôû trong ñoù, hoaëc ñeán, hoaëc ñi, hoaëc hieän, hoaëc maát, hoaëc sanh tröôûng lôùn maïnh. “Tyø-kheo, neáu lìa saéc, thoï, töôûng, haønh maø thöùc coù ñeán, coù ñi, coù hieän, coù maát, coù sanh, thì chæ coù treân ngoân thuyeát, chöù neáu hoûi ñeán thì seõ khoâng bieát, caøng laøm cho si meâ, vì khoâng phaûi laø caûnh giôùi. “Ñoái vôùi saéc giôùi maø lìa tham. Khi ñaõ lìa tham roài, söï troùi buoäc bôûi yù sanh8 vaø söï ngöng treä nôi saéc bò ñoaïn tröø9. Khi söï troùi buoäc bôûi yù sanh10 vaø söï ngöng treä nôi thöùc bò ñoaïn tröø roài, thì söï vin baùm bò caét ñöùt11. Khi söï vin baùm bò caét ñöùt roài, thì thöùc cuõng khoâng coøn choã truï ñeå sanh tröôûng lôùn maïnh trôû laïi. Cuõng vaäy, ñoái vôùi thoï, töôûng vaø haønh

giôùi12 lìa tham. Khi ñaõ lìa tham roài, thì yù sanh xuùc13 vaø söï ngöng treä nôi haønh bò ñoaïn töø. Khi yù sanh xuùc vaø söï ngöng treä nôi haønh bò ñoaïn töø roài, thì söï vin baùm bò caét ñöùt. Khi söï vin baùm bò caét ñöùt roài, thì thöùc cuõng khoâng coøn choã truï ñeå sanh tröôûng lôùn maïnh trôû laïi. Vì ñaõ khoâng sanh tröôûng cho neân khoâng taùc haønh14. Khi ñaõ khoâng taùc haønh, thì truï vöõng15. Do an truï vöõng maø tri tuùc. Do tri tuùc maø giaûi thoaùt.16 Do giaûi thoaùt maø ñoái vôùi caùc theá gian khoâng coøn gì ñeå thuû, khoâng coøn gì ñeå chaáp tröôùc. Khi ñaõ khoâng coøn gì ñeå thuû vaø khoâng coøn gì ñeå chaáp tröôùc, do ñoù töï mình giaùc ngoä Nieát-baøn: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát seõ khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’ “Ta noùi thöùc naøy, khoâng ñi sang Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, boán phía, treân, döôùi. Noù khoâng ñi ñeán ñaâu caû, maø chæ ngay trong ñôøi hieän taïi seõ

8.

Xem cht.20 kinh 64.

9.

Ö saéc phong treä Paøli: ruøpupayaö, tieáp caän saéc, bò loâi keùo vaøo saéc, bò phong toûa, vaây khoán bôûi saéc. Xem theâm cht.39 kinh 40.

10.

YÙ sanh, xem cht.20 kinh 64.

11.

Phan duyeân ñoaïn Paøli: vocchijjataørammanaö, sôû duyeân bò ñoaïn töø.

12.

Haønh giôùi Paøli: saíkhaøradhaøtu.

13.

Xem cht.20 kinh 64.

14.

Taùc haønh Paøli: abhisaíkhaøra, haønh vi, haønh söû, taùc ñoäng.

15.

Paøli: vióóaønaö aviruøôhaö anabhisaíkhaøraö vimuttaö, thöùc khoâng sanh tröôûng, khoâng taùc haønh, ñöôïc giaûi phoùng.

16.

Paøli: vimuttattaø æhitaö; æhitattaø santusitaö; santusitattaø na paritassati, do giaûi thoaùt maø truï vöõng, do truï vöõng maø thoûa maõn; do thoûa maõn maø khoâng sôï haõi.

nhaäp Nieát-baøn, tòch dieät, thanh löông, thanh tònh, chaân thaät17.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 40. PHONG TREÄ18 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaùveä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Phong treä19, thì khoâng giaûi thoaùt. Khoâng phong treä, thì ñöôïc giaûi thoaùt. “Theá naøo laø phong treä khoâng giaûi thoaùt? “Tyø-kheo, thöùc vin

baùm vaøo boán thuû aám maø truï. Boán laø nhöõng gì? Thöùc bò phong treä bôûi saéc maø truï. Cuõng vaäy, thöùc bò phong treä bôûi thoï, töôûng vaø haønh maø truï... cho ñeán chaúng phaûi laø caûnh giôùi.20 Ñoù goïi laø phong treä neân khoâng giaûi thoaùt. “Theá naøo laø khoâng bò phong toûa trì treä, thì giaûi thoaùt? “Ñoái vôùi saéc giôùi ly tham; vôùi thoï, töôûng, haønh maø ly tham... cho ñeán thanh löông, thanh tònh, chaân thaät. Ñoù goïi laø khoâng bò phong treä, thì ñöôïc giaûi thoaùt.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 41. NGUÕ CHUYEÅN21 Toâi nghe nhö vaày:

17.

So saùnh kinh 64.

18.

Paøli, S. 22. 53. Upaøya.

19.

Phong treä phong toûa vaø trì treä, bò vaây khoán. Paøli. upaøyo vaø sôù giaûi:

taòhaømaønadiæææhivasena paócakkhandhe upagato, do theá löïc cuûa aùi, maïn, kieán vaø bò haõm trong naêm uaån. Xem theâm cht.29 kinh 39.

20.

Xem kinh 39.

21.

Paøli, S.22.56. Upaødaønaö parivaæææaö (Thuû chuyeån).

Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù naêm thoï aám. Ñoù laø saéc thoï aám; thoï, töôûng, haønh, thöùc thoï aám. Ta ñoái vôùi naêm thoï aám naøy, coù naêm nhö thaät tri22. Nhö thaät tri veà saéc, veà söï taäp khôûi cuûa saéc, veà vò ngoït cuûa saéc, veà tai haïi cuûa saéc vaø veà söï xuaát ly saéc. Cuõng vaäy, nhö thaät tri veà thoï, töôûng, haønh, thöùc, veà söï taäp khôûi cuûa thöùc, veà vò ngoït cuûa thöùc, veà tai haïi cuûa thöùc vaø veà söï xuaát ly thöùc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà saéc? Nhöõng gì laø saéc laø taát caû boán ñaïi vaø saéc do boán ñaïi sanh ra. Ñoù goïi laø saéc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà saéc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa saéc? Ñoái vôùi saéc maø coù hyû aùi. Ñoù goïi laø söï taäp khôûi cuûa saéc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa saéc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa saéc? Do duyeân vaøo saéc maø sanh ra hyû laïc. Ñoù goïi laø vò ngoït cuûa saéc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa saéc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa saéc? Saéc laø voâ thöôøng, khoå, laø phaùp bieán dòch. Ñoùù goïi laø söï tai haïi cuûa saéc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa saéc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï xuaát ly saéc? Ñoái vôùi saéc maø ñieàu phuïc ñöôïc duïc tham, ñoaïn tröø ñöôïc duïc tham, vöôït qua khoûi duïc tham. Ñoù goïi laø söï xuaát ly saéc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï xuaát ly saéc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà thoï? Coù saùu thoï thaân. Thoï phaùt sanh töø nhaõn xuùc, thoï phaùt sanh töø tai, muõi, löôõi, thaân vaø yù xuùc. Ñoù goïi laø saùu thoï. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà thoï. “Theá naøo

laø nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa thoï? Söï taäp khôûi cuûa xuùc laø söï taäp khôûi cuûa thoï. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa thoï. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa thoï? Hyû laïc duyeân vaøo saùu thoï maø sanh. Ñoù goïi laø vò ngoït cuûa thoï. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà vò

22. Naêm nhö thaät tri veà saéc: saéc , saéc taäp , saéc vò , saéc hoaïn , saéc ly . Paøli: Catuparivaæææam, boán chuyeån: ruøpaö (saéc), ruøpasamudaøyam (saéc taäp), ruøpanrodhaö (saéc dieät), ruøpanirodhayaøminiö paæipadam (saéc dieät ñaïo tích).

ngoït cuûa thoï. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa thoï? Thoï laø voâ thöôøng, khoå, laø phaùp bieán dòch. Ñoùù goïi laø tai haïi cuûa thoï. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa thoï. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï xuaát ly thoï? Ñoái vôùi thoï maø ñieàu phuïc ñöôïc duïc tham, ñoaïn tröø ñöôïc duïc tham, vöôït qua khoûi duïc tham. Ñoù goïi laø lìa thoï. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï lìa thoï. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà veà töôûng? Coù saùu töôûng thaân. Töôûng phaùt sanh bôûi nhaõn xuùc; töôûng phaùt sanh bôûi tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc. Ñoù goïi laø töôûng. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà töôûng. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa töôûng? Söï taäp khôûi cuûa xuùc laø söï taäp khôûi cuûa töôûng. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa töôûng. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa töôûng? Hyû laïc do duyeân vaøo töôûng maø sanh. Ñoù goïi laø vò ngoït cuûa töôûng. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa töôûng. “Theá naøo nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa töôûng? Töôûng laø voâ thöôøng, khoå, laø phaùp bieán dòch. Ñoù goïi laø söï tai haïi cuûa töôûng. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa töôûng. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï xuaát ly töôûng? Ñoái vôùi töôûng maø ñieàu phuïc ñöôïc duïc tham, ñoaïn tröø ñöôïc duïc tham, vöôït qua khoûi duïc tham. Ñoù goïi laø söï lìa töôûng. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï lìa töôûng. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï hieän höõu cuûa haønh? Coù saùu tö thaân. Tö phaùt sanh bôûi nhaõn xuùc. Tö phaùt sanh bôûi tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc. Ñoù goïi laø haønh. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà haønh. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa haønh? Söï taäp khôûi cuûa xuùc laø söï taäp khôûi cuûa haønh. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa haønh. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa haønh? Hyû laïc do duyeân vaøo haønh maø sanh. Ñoù goïi laø vò ngoït cuûa haønh. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa haønh. “Theá naøo goïi laø nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa haønh? Haønh laø voâ thöôøng, khoå, laø phaùp bieán dòch. Ñoù goïi laø söï tai haïi cuûa haønh. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa haønh. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï xuaát ly haønh? Ñoái vôùi haønh maø

ñieàu phuïc ñöôïc duïc tham, ñoaïn tröø ñöôïc duïc tham, vöôït qua khoûi duïc tham. Ñoù goïi laø söï xuaát ly haønh. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï xuaát ly haønh. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà thöùc? Coù saùu thöùc thaân. Thöùc cuûa maét, thöùc cuûa tai, muõi, löôõi, thaân, yù. Ñoù goïi laø thöùc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà thöùc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa thöùc? Söï taäp khôûi cuûa saéc laø söï taäp khôûi cuûa thöùc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï taäp khôûi cuûa thöùc. “Theá

naøo laø nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa thöùc? Hyû laïc do duyeân vaøo thöùc maø sanh. Ñoù goïi laø vò ngoït cuûa thöùc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà vò ngoït cuûa thöùc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï taïi haïi cuûa thöùc? Thöùc laø voâ thöôøng, khoå, laø phaùp bieán dòch. Ñoù goïi laø söï tai haïi cuûa thöùc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï tai haïi cuûa thöùc. “Theá naøo laø nhö thaät tri veà söï xuaát ly thöùc? Ñoái vôùi thöùc maø ñieàu phuïc ñöôïc duïc tham, ñoaïn tröø ñöôïc duïc tham, vöôït qua khoûi duïc tham. Ñoù goïi laø söï lìa thöùc. Nhö vaäy, nhö thaät tri veà söï xuaát ly cuûa thöùc. “Tyø-kheo, neáu Sa-moân, Baø-la-moân naøo, ñoái vôùi saéc maø bieát nhö vaäy, maø thaáy nhö vaäy, thì do bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy ngöôøi ñoù höôùng ñeán ly duïc, ñoù goïi laø chaùnh höôùng23. Neáu ngöôøi naøo höôùng ñeán chaân chaùnh, thì ta noùi ngöôøi ñoù ñaõ ñöôïc theå nhaäp24. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. “Neáu Sa-moân, Baø-la-moân naøo, ñoái vôùi saéc maø bieát nhö thaät, thaáy nhö thaät; do bieát nhö thaät, thaáy nhö thaät, ñoái vôùi saéc sanh yeåm ly, ly duïc, khoâng khôûi leân caùc laäu, taâm ñaït ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu ngöôøi naøo ñaõ ñaït ñöôïc taâm giaûi thoaùt, thì ngöôøi ñoù thuaàn nhöùt25. Ngöôøi naøo ñaõ ñöôïc thuaàn nhöùt, thì phaïm haïnh ñaõ laäp. Ngöôøi naøo phaïm haïnh ñaõ laäp,

23. Chaùnh höôùng ; Paøli: sammaøpaæipanno, thöïc haønh chaân chaùnh. Baûn Paøli: supaæipanno, thieän haønh, thöïc haønh toát, thieän xaûo. 24. Paøli: ye supsæipannaø te imasmiö dhammavinaye gaødhanti, nhöõng ai thöïc haønh chaân chaùnh (kheùo thuù höôùng), nhöõng ngöôøi aáy xaùc laäp trong phaùp vaø luaät naøy. 25. Thuaàn nhaát Paøli: kevalin, con ngöôøi toaøn thieän, ñaáng ñoäc toân.

khoâng coøn bò ai khoáng cheá26. Ñoù goïi laø bieân teá cuûa khoå27. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

26.
Haùn: ly tha töï taïi
27.
Khoå bieân Paøli: dukkhaønta, bieân teá cuûa khoå, söï chaám döùt cuûa khoå.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.